

Hva betyr Norges tiltredelse av Globalkonvensjonen?

Seniorrådgiver Andreas Snildal
andreas.snildal@nokut.no

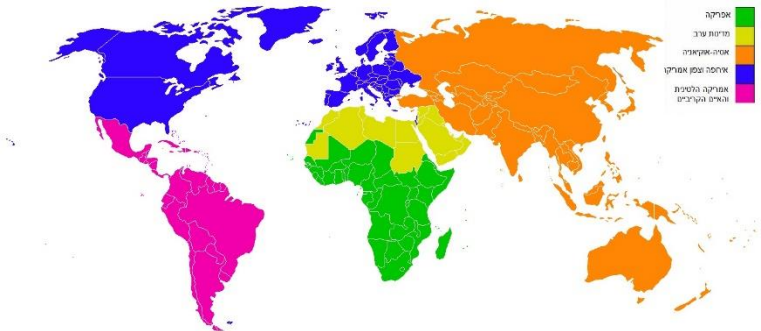
Om Globalkonvensjonen

- **Global konvensjon om godkjenning av kvalifikasjoner vedrørende høyere utdanning** ble enstemmig vedtatt av UNESCOs generalkonferanse 25. november 2019.
- Er den første verdensomspennende FN-traktat om høyere utdanning.
- Bygger på og supplerer UNESCOs fem regionale godkjenningskonvensjoner, bl.a. *Lisboa-konvensjonen* for Europa og Nord-Amerika, som Norge ratifiserte i 1999.
- Legger rammene for godkjenning av kvalifikasjoner på tvers av UNESCO-regioner, mens de regionale konvensjonene fortsatt skal være gjeldende for godkjenning innenfor regionene.
- Konvensjonen trer i kraft når 20 land har ratifisert. Norge ble første land til å slutte seg til 8. juni 2020.

Godkjenningsskonvensjoner som ramme for mobilitet i høyere utdanning og godkjenning av kvalifikasjoner

- Inntil 1990-tallet foregikk det mest av internasjonal studentmobilitet innenfor de enkelte verdensdelene, og UNESCOs medlemsland har vedtatt fem **regionale konvensjoner** for gjensidig godkjenning av utdanningskvalifikasjoner fra høyere utdanning:
 - Afrika
 - Arabiske stater
 - Asia og Stillehavsregionen
 - Europa og Nord-Amerika
 - Latin-Amerika og Karibien
- I tillegg finnes en interregional konvensjon for **Middelhavslandene**.
- Å vedta én enkelt, global godkjenningsskonvensjon ble inntil 2000-tallet både ansett som *unødvendig* – siden det meste av mobilitet foregikk innen regionene – og *umulig* pga. kompleksiteten og variasjonen i verdens utdanningssystemer.

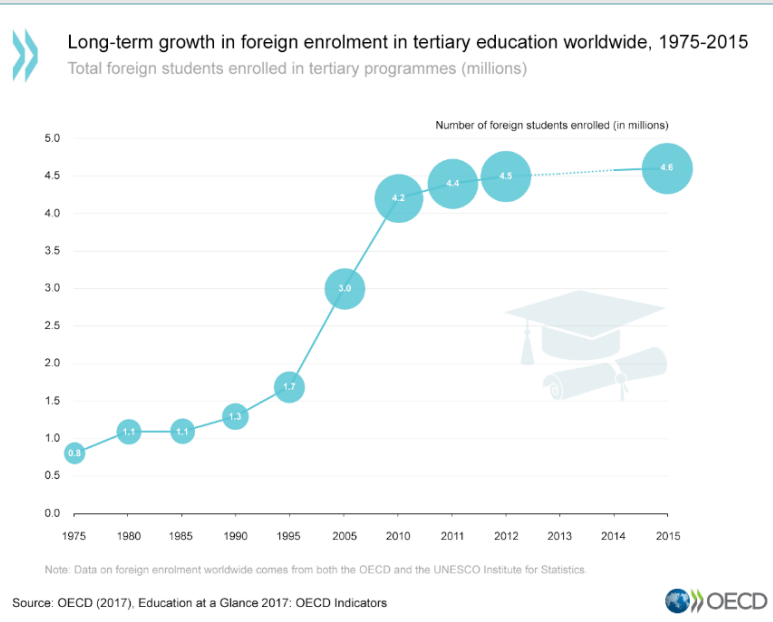
Reviderte konvensjoner

- Med eksplosiv vekst i studentmobilitet i siste halvdel av 90-tallet, oppstod behovet for å revidere de regionale godkjenningskonvensjonene.
- Den reviderte **Lisboa-konvensjonen for Europa og Nord-Amerika** vedtatt i 1997 ble til som et samarbeid mellom Europarådet og UNESCO.
- Lisboa-konvensjonen inneholdt innovative prinsipper om godkjenning og informasjonsdeling som også gjenfinnes i de øvrige reviderte regionale konvensjonene, blant annet:
 - Hovedregelen er godkjenning, med mindre godkjenningsmyndigheten kan påvise vesentlige forskjeller
 - Nettverk for informasjonsdeling (som ENIC-NARIC)
 - Flyktningers kvalifikasjoner

Hvorfor en global konvensjon?

- Kraftig økning i internasjonal studentmobilitet siden slutten av 90-tallet.
- Over 6 millioner internasjonale studenter i 2019, hvorav om lag halvparten studerer utenfor sin egen hjemregion.
- Forhandlingsprosessen ble igangsatt i 2011 etter sterkt ønske fra flere UNESCO-medlemsstater (bl.a. Kina, Australia og Norge) om bedre samhandling og felles godkjenningsprinsipper for å sikre **rettferdige, transparente og ikke-diskriminerende** vurderinger av utenlandske kvalifikasjoner på tvers av regioner og kontinenter.
- Løse globale utfordringer med flyktningers kvalifikasjoner.

Hva er nytt?

- Ingen egentlige nye bestemmelser – i all hovedsak er prinsippene og bestemmelsene som først ble introdusert med Lisboa-konvensjonen videreført.
- Konvensjonen inneholder likevel utdypninger, presiseringer og videreutvikling av enkelte definisjoner, prinsipper og bestemmelser.
- F. eks. er prinsippet om «vesentlige forskjeller» nå utdypet som forskjeller som «sannsynligvis vil hindre søkeren i å lykkes i den ønskede aktiviteten, for eksempel videre studier, forskningsaktiviteter eller arbeidsmuligheter».
- Presisering om at informasjonsutlevering skal være gratis
- Dessuten bestemmelser om:
 - Godkjenning av delvis fullførte grader
 - Delvis godkjenning av helt fullførte grader
 - Godkjenning av fellesgrader

Hva betyr Globalkonvensjonen for Norge?

- NOKUTs og UH-institusjonenes forpliktelse til å vurdere og godkjenne kvalifikasjoner fra konvensjonsparter utenfor Europa.
- Vice-versa andre parter forpliktelse til å vurdere og godkjenne norske kvalifikasjoner.
- Utvidelse av godkjenningsnettverk og deltagelse i samarbeidsprosjekter med interregionalt eller globalt tilsnitt.
- Bedre tilgang på informasjon om ikke-europeiske kvalifikasjoner og utdannings-/kvalitetssikringssystemer.
- I den daglige godkjenningspraksisen vil imidlertid ikke Globalkonvensjonen medføre inngripende forandringer.

KONVENSJONER, LISBOA OG EHEA

NOKUT-seminar

Online, 27. november 2020

Sjur Bergan, Europarådet

HVORFOR KONVENSJONER?

- Setter internasjonale standarder
- Frivillig å slutte seg til
- Bindende for partene
- Retningslinjer for god praksis for alle
- Oppfølging

LISBOA-KONVENSJONEN

- Europarådet og UNESCO 1997, i kraft 1999
- 54 land, 1 underskrevet uten ratifikasjon
- Likebehandling
- Godkjenne med mindre det finnes gode grunner til ikke å gjøre det (substantial differences)
- Opptak, studieperioder, fullstendinge kvalifikasjoner
- Konvensjonskomité og ENIC-nettverk

FORHOLD TIL EHEA

- Bologna1999, EHEA 2010
- 49 land; 48 av dem har ratifisert LRC
- Eneste internasjonale traktat i EHEA
- Diploma Supplement

STRUKTURREFORMER I EHEA

- Godkjenning
 - Lisboakonvensjonen
- Kvalifikasjonsrammeverk
 - QF-EHEA
- Kvalitetssikring
 - European Standard and Guidelines (ESG)

FLYKTNINGER

- Manglende dokumentasjon
- Artikkel VII
- Rekommendasjon fra 2017
- European Qualifications Passport for Refugees

UTFORDRINGER

- Manglende fleksibilitet i en del land
- Substantial differences + flyktninger
- « Nye kvalifikasjoner »
- Kvalifikasjoner utenfor nasjonale systemer

UiO : Det humanistiske fakultet

Konvensjonen i møte med realiteten - erfaringer fra UiO

Kaja Schiøtz, seniorrådgiver

- UiO har siden Norges tiltredelse av konvensjonene i 1999 arbeidet ut fra de prinsippene som fremgår av konvensjonen, primært overfor konvensjonspartnere, men også overfor søkere fra andre land.
- I tillegg forholder vi oss naturligvis til UH-loven.

Lisboakonvensjonens innflytelse på lærestedenes arbeid

- De fleste av konvensjonens prinsipper fungerer godt i praksis

Utfordringer i opptaks- og godkjenningsarbeidet

- Hva er «vesentlige forskjeller» (substantial differences)?
- Skal vi godkjenne transnational utdanning hvor det inngår ikke-akkreditert utdanning eller utdanning fra lavere utdanningsnivåer?

Formålet med søknaden er vesentlig

- **NOKUT** 's generelle vurderinger omfatter utdanningens omfang og nivå i forhold til vårt kvalifikasjonsrammeverk og er primært rettet mot arbeidsmarkedet.
- **Lærestedenes faglige vurdering** er rettet mot opptak og faglig godkjenning med tanke på videre studier (og av og til arbeidsmarkedet).
- **Lærestedene er autonome.**

Når vurderer UiO utenlandsk utdanning og hvem er ansvarlige:

- Opptak til bachelor (Samordna opptak)
- Opptak til master (UiO sentralt og fakultet og institutt)
- Opptak til enkeltemner (UiO sentralt)
- Opptak til PhD (fakultet, institutt, sentre og muséer)
- Faglig godkjenning og innpassing i grad utveksling, innvandrere, flyktninger - (fakultet og institutt)
- Jevngodhetssvurderinger (fakultet)

Utfordringer ved faglig godkjenning av utenlandsk utdanning - vesentlige forskjeller (substantial differences)

Strukturelle forskjeller

- Problematiske bachelorgrader
- Problematiske mastergrader

Forskjeller i læringsutbytte

- Forutsetning for å lykkes med videre studier?

NOKUT'S WEBINAR - KONVENSJONER – 27. NOV. 2020

Konvensjonen i møte med realiteten – erfaringer fra UiO og HF

Siden Norge tiltrådte Lisboakonvensjonene i 1999 har UiO vurdert utenlandsk utdanning i samsvar med de prinsippene som er nedfelt i Lisboakonvensjonen, primært overfor konvensjonspartnere, men også overfor søkere fra andre land.

I tillegg forholder vi oss naturligvis til UH-loven.

Lisboakonvensjonens innflytelse på lærestedenes arbeid

- Forpliktelse til å vurdere søknader om opptak og godkjenning
- Utdanning skal godkjennes hvis det ikke er "vesentlige forskjeller"
- Prinsippene legges til grunn også for godkjenning av utdanning fra land som ikke er konvensjonspartnere
- Bologna-prosessen med harmonisering på tvers av Europa har gjort det enklere å følge Lisboakonvensjonens prinsipper
- Ved UiO fulgte vi mange av de samme prinsippene også tidligere
 - Grunnlag: eldre UNESCO -og Europarådskonvensjoner og Nordiske konvensjoner
 - Hadde vilje til å godkjenne utl. ut., men med svakere rammeverk

De fleste av konvensjonens prinsipper fungerer godt idag, f.eks:

- Alle har rett til å få vurdert sin utdanning i forbindelse med søknad opptak eller godkjenning
- Vi har en akseptabel saksbehandlingstid
- Vi godkjenner faglig jevnghed med egne grader
- Vi godkjenner avbrutte utdanninger med tanke på innpassing og videre studier
- Vi begrunner våre avgjørelser
- Vi gir klagerett
- Vi hadde gode rutiner med intervjuer og tester for vurdering av flyktninger med mangelfull dokumentasjon også før NOKUTs UVD-ordn.
- Lovverket åpner for godkjenning av realkompetanse, men vi har få søkere og liten erfaring med dette annet enn ved opptak til bachelor
- Vi godkjenner nettstudier og andre «utradisjonelle» studier der disse er forankret ved et akkreditert lærested som har transparent og troverdig kvalitetssikring, og der studiene har en sluttevaluering – ikke MOOCS, så langt
- Vi oppfyller våre forpliktelser til å gi god informasjon, inklusive DS, om vårt utdanningssystem, karakterbruk, emnebeskrivelser, læringsutbytte etc. til bruk for studenter om skal bruke sin norske utdanning i utlandet

Men noen utfordringer i opptaks- og godkjenningsarbeidet må trekkes frem:

- Hva er «vesentlige forskjeller» (substantial differences)?
- Skal vi godkjenne transnasjonal utdanning der det inngår ikke-akkreditert utdanning eller utdanning fra lavere utdanningsnivåer?

Dette kommer jeg tilbake til med konkrete eksempler.

Formålet med søknaden er vesentlig:

NOKUTs generelle vurderinger omfatter utdanningens omfang og nivå i forhold til vårt kvalifikasjonsrammeverk og er primært rettet mot arbeidsmarkedet. De godkjenner ikke lenger studiepoeng, men semestre ved avbrutt utdanning eller avsluttede grader.

Lærestedenes faglige vurdering er rettet mot opptak og faglig godkjenning med tanke på videre studier (og av og til arbeidsmarkedet, f.eks. skoleverket).

Lærestedene er autonome.

Når vurderer vi utenlandsk utdanning ved UiO og hvem er ansvarlige?

- Opptak til bachelor (Samordna opptak, men lokal realkompetansevurd.)
- Opptak til master (UiO sentralt, fakultet og institutt)
- Opptak til enkeltemner - studiekompetanse (UiO sentralt)
- Opptak til PhD (fakultet, institutt, sentre og muséer)
- Faglig godkjenning og innpassing i grad fra utvekslingsstudenter, innvandrere og flyktninger (fakultet og evt. institutt)
- Jevngodhetssvurderinger (fakultet)

Opptak mastergrad:

Sentralisert opptak ved UiO der Seksjon for opptak vurderer:

- Har søker en fullført bachelorgrad som består av tre år / 180 sp utover kravene til GSU?
Vanskelige saker diskuteres ved UiOs tverrfakultære godkjenningsgruppe
- Er lærestedet akkreditert?
- Er dokumentene ekte? Bør de sjekkes?
- Er finansieringen i orden?
- Er språkravene i engelsk og evt. norsk oppfylt?
- Oversender i så fall disse søknadene til fakultetene for faglig vurdering
- Sentralt (Seksjon for opptak) sender svar til søkerne
- Sentralt behandler klagesaker ut fra fagmiljøenes begrunnelser

Instituttene med støtte fra fakultets godkjennerne foretar en faglig vurdering i forhold til spesifikke faglige opptakskrav og rangering:

- Har søker en nødvendig fordypning? Et mangfold av credit-systemer!
- Fyller søkeren karakterkravet C? Bruk av karakterskala?
- Hvordan stipulere snittkarakter, nødvendig for rangering i konkurranse med andre søkere?
- Skal det tas hensyn til kvaliteten på lærestedet og læringsutbytte?

Opptak PhD:

Instituttene med støtte fra fakultet foretar den formelle og faglige vurderingen.

Utfordringer (formelle):

- Har mastergraden et omfang på 120 sp? Formelt krav
- Har søkeren til sammen 300 sp utover kravet til GSU? Formelt krav
- Inneholder mastergraden en oppgave på minst 30 sp? Formelt krav
- Fyller søkeren karakterkravet B? Formelt krav
- Skal vi vurdere kvaliteten på lærestedet og læringsutbytte?

Utfordringer ved faglig godkjenning: «vesentlige forskjeller»

På HF foretas all godkjenning sentralt på fakultetet og faglige vurderinger innhentes ved behov. Sikrer likebehandling og unngår en for detaljert tilnærming fra lærerne

Faglig innhold/profil: Eks: praktisk rettede studier versus teoretiske studier

Gradsstruktur: Ifølge konvensjonen skal en utenlandsk grad som kvalifiserer til neste nivå i hjemlandet, også gi tilgang til dette nivået i Norge. Men her kan det oppstå utfordringer:

Vårt utgangspunkt er GSU-kravene.

Eksempler på når vi kan finne utdanninger med «vesentlige forskjeller»:

- 3-årige bachelorgrader fra en rekke land, vil ikke fylle kravene der det første året inngår i GSU – derfor ikke kvalifisert for vår mastergrad
- Mastergrader på toppen av slike ikke-godkjente bachelorgrader vil ikke kvalifisere for PhD så lenge totalen ikke er 300 sp utover GSU (eksempel: Pakistan)

- En bachelorgrad fra UK eller Irland der to år består av utdanning på nivå 5 i vårt rammeverk, f.eks. norsk fagskole
(En norsk søker med 2-årig fagskole og ett års Norge på toppen, vil heller ikke være kvalifisert)
- En bachelorgrad fra USA som består av ett år på American College of Norway i Moss (ikke akkreditert i Norge), ett års uttelling for norsk vgs pluss to år i USA = ikke kvalifisert
- En bachelorgrad fra USA eller UK som består av ett eller flere år transnasjonal utdanning fra ikke-akkrediterte læresteder og der kvalitetssikringssystemene i landet som utsteder graden, ikke finnes eller ikke fremstår som troverdige (eks. to år fra Nepal – Computer Institute med fem ansatte, hvorav fire med bachelor og én med master) + ett år fra UK
- En bachelorgrad fra UK som ikke omfatter 180 sp fordi ett eller flere fag ikke er bestått – skal disse fylle våre krav til master når søkere med norsk utdanning med tilsvarende antall sp ikke er kvalifisert?
- Ettårige mastergrader fra f.eks. Nederland fyller ikke kravene til jevnghet med vår mastergrad og er dermed ikke kvalifisert for PhD
- 12-måneders mastergrad fra UK: Her er det litt varierende praksis på UiO, men på HF anses de i utgangspunktet som ikke kvalifisert for PhD pga manglende jevnghet med vår mastergrad. (Tidligere godkjente NOKUT disse som 80 sp.). Oppgaven er også som oftest for liten, dvs ca. 20 sp og av ymse kvalitet. Dette er vanskelige saker!

En annen kategori der vi kan finne «vesentlige forskjeller»: dreier seg om **læringsutbytte (Learning outcome)**.

Konvensjonen åpner for at hvis en vesentlig forskjell i det faglige nivået kan være til hinder for å kunne lykkes i de videre studiene, kan dette, slik jeg tolker det, være en «vesentlig forskjell»: som kan medføre manglende opptak og/eller godkjenning.

Lærestedene vil her kunne støtte seg på erfaring fra tidligere opptak og de faglige konsekvensene, dvs evt. manglende gjennomføringsevne.

Eksempler fra HF (dreier seg ofte om språkstudier):

- Opptak til master i engelsk fra en rekke land der begynnernivået på hjemlandet bachelorstudier i engelsk er svært lavt eller null (en rekke land i Latin-Amerika, Midtøsten etc.), og som evt. er fritatt for GSU-krav om engelsktest. Begynnernivået for våre emner i engelsk er C1 i rammeverket. All erfaring tilsier at disse ikke studentene stryker seg ut
- Søkere utenfra får avslag
- Søkere som bor i Norge, kan få tilbud om innpassing i vår 80-gruppe i engelsk på bachelornivå for å oppnå nødvendig kompetanse for master.
- Tilsvarende søkere til tysk, fransk og spansk der begynnernivå er null eller veldig svakt. Vårt begynnernivå på bachelor bygger på vgs. (B2) og læringsutbyttet etter avsluttet fordypning er på C2. Disse klarer seg ikke
- Søkere med bachelorgrad i norsk fra utlandet: Hvis de søker opptak til master i nordisk på HF, der vi forventer tilnærmet morsmålskompetanse, vil de ikke ha tilstrekkelig språklig bakgrunn for å mestre masterstudier. Eksempler: Kina. Aserbajdsjan, Italia
- Vi erfarer også at masterstudenter fra land med svake utdanningssystemer, ikke spesielt velrennomerte universiteter, mye utenatføring og manglende erfaring med kritisk tenkning, ofte ikke lykkes med studiene her. Ferskt eksempel: tre nye studenter fra Bangladesh på en av våre engelskspråklige mastergrader i helseadministrasjon, strøk alle tre på eksamen nå i høst (og ikke bare på grunn av Korona)
- Mange personlige tragedier: Studentene bruker mye tid og penger på å komme hit, og stryker de seg ut og mister oppholdstillatelsen, er det en voldsom nedtur og tap av ansikt overfor familie og venner hjemme.
- Vi gjør ingen en tjeneste ved å gi opptak til søkere som vi ut fra erfaring ikke tror vil lykkes. Da hjelper det ikke at de tilsynelatende fyller de formelle kravene. Men hvordan begrunner vi eventuelt en slik praksis?
- **Konklusjon:** Lisboakonvensjonen (og etter hvert den globale konvensjonen) gir gode og viktige redskaper for å fremme mobilitet og en rettferdig og transparent vurdering av utenlandsk utdanning. Norske læresteder følger hovedsakelig de prinsippene som er nedfelt, men, som jeg har forsøkt å vise, har vi likevel enkelte utfordringer.